

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

03 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în următoarea componență:

Președinte –Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda,

a examinat fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 23 iunie 2020, de către condamnatul

Bîrca Gheorghe XXXXX, născut la XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 12 decembrie 2019 pînă la 12 februarie 2020;

Instanța de recurs: 05 mai 2020 pînă la 23 iunie 2020;

Instanța de recurs în anulare: 27 octombrie 2020 – 03 februarie 2021.

A C O N S T A T A T :

1. La 12 decembrie 2019, condamnatul Bîrca Gheorghe a înaintat Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova, plângere cu privire la condițiile de detenție care afectează grav drepturile prevenitului.

În plângerea înaintată, condamnatul a solicitat aplicarea prevederilor art.art.385 și 473⁴ alin.(6) Cod de procedură penală pentru perioada arestării preventive.

2. Prin încheierea judecătoriei Cimișlia, sediul Leova din 12 februarie 2020, plângerea condamnatului Bîrca Gheorghe cu privire la condițiile de detenție care afectează grav drepturile prevenitului a fost respinsă ca fiind tardivă.

3. La data de 19 februarie 2020, condamnatul Bîrca Gheorghe a declarat cerere de recurs, prin care a solicitat casarea încheierii recurate, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care plângerea înaintată să fie admisă integral și să-i fie redusă termenul de pedeapsă în conformitate cu prevederile art.473⁴ alin.(6) Cod de procedură penală pentru termenul de detenție în arest preventiv și anume de la data de 25.03.2013 pînă la data de 18.12.2014. (f.d. 51)

În motivarea recursului, condamnatul Bîrca Gheorghe Ion a menționat că, condițiile de detenție în penitenciarele în care a fost și este deținut sunt foarte rele.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat, din 23 iunie 2020, a fost respins ca nefondat recursul declarat de condamnatul Bîrca Gheorghe și menținută încheierea Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova din 12 februarie 2020.

4.1 În motivarea soluției instanța de recurs a menționat că, prima instanță a pronunțat o hotărâre legală și întemeiată, bazată pe analiza mult aspectuală a tuturor materialelor cauzei în conformitate cu cerințele legislației în vigoare.

Instanța de recurs a constatat că prin sentința Judecătoriei Hîncești din 20 martie 2014, Bîrca Gheorghe a fost condamnat în baza art.145 alin.(2) lit. i) Cod penal la 17 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2014, a fost menținută sentința.

Prin încheierea Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova din 12 decembrie 2016 conform art.13 alin.(1) lit. c) al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, i-a fost redus termenul pedepsei neexecutat la 09.09.2016 cu o cincime, echivalentul a 2 ani 8 luni 15 zile.

Prin încheierea Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova din 06 august 2019, a fost constatat faptul că, condamnatul Bîrca Gheorghe, după 12 iunie 2015, a fost deținut în Penitenciarul nr.3 Leova, timp de 1516 zile, în condiții inumane, contrare prevederilor din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Conform art.473⁴ alin.(4) Cod de procedură penală, pentru 1510 zile de detenție în condiții inumane, calculându-se 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție, a fost redusă pedeapsa condamnatului Bîrca Gheorghe cu 302 zile.

În temeiul art.473⁴ alin.(5) Cod de procedură penală, pentru 6 zile rămase de detenție în condiții inumane, calculându-se 2 unități convenționale pentru fiecare zi, a fost încasat din contul statului în beneficiul condamnatului Bîrca Gheorghe despăgubirea pecuniară în sumă de 600 lei. În rest, pretențiile condamnatului Bîrca Gheorghe împotriva administrației Penitenciarului nr.1 Taraclia, Penitenciarului nr.3 Leova, Penitenciarului nr.5 Cahul, Penitenciarului nr.13 Chișinău și Penitenciarului nr.16 Pruncul de pînă la data de 12 iunie 2015 cu privire la condițiile de detenție care afectează grav drepturile prevenitului și condamnatului, au fost respinse ca tardive.

Instanța de recurs a reținut că încheierea respectivă a fost atacată cu recurs de către condamnat, însă prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 15.10.2019, recursul condamnatului a fost respins ca nefondat.

La 12 decembrie 2019, condamnatul Bîrca Gheorghe a înaintat Judecătoriei Cimișlia (sediul Leova), plângere cu privire la condițiile de detenție care afectează grav drepturile prevenitului.

În plângerea înaintată, condamnatul a solicitat aplicarea prevederilor art.art.385 și 473⁴ alin.(6) Cod de procedură penală pentru perioada arestării preventive.

Instanța de recurs a ajuns la concluzia că cererea a fost înaintată în mod repetat, întrucât condamnatul solicită aplicarea prevederilor alin. (6) art. 473⁴ din Codul de procedură penală pentru perioada în care a avut statutul de prevenit și solicită reducerea pedepsei pentru această perioadă.

Instanța de recurs a reținut că prin încheierea judecătoriei Cimișlia sediul Leova, din 06 august 2019, a fost constatat faptul că, Bîrca Gheorghe, după 12 iunie 2015, a fost deținut în Penitenciarul nr.3 Leova, timp de 1516 zile, în condiții inumane, contrare prevederilor din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În temeiul art.473⁴ alin.(4) Cod de procedură penală, pentru 1510 zile de detenție în condiții inumane, calculându-se 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție, s-a redus pedeapsa condamnatului Bîrca Gheorghe cu 302 (trei sute două) zile.

Instanța de recurs a menționat că prima instanță a constatat perioada deținerii condamnatului Bîrca Gheorghe în condiții care contravin dispozițiilor articolului art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în perioada celor 1516 zile în Penitenciarul nr.3 Leova.

Instanța de recurs concluzionat că în acest caz, nu este posibilă repetat reducerea pedepsei în conformitate cu prevederile alin. (6) art. 473⁴ Codul de procedură penală, în coroborare cu articolul 385 alin. (5) Codul de procedură penală, întrucât prevederile alin. (4) articolul 473⁴ Codul de procedură penală au fost deja aplicate, așa cum demonstrează încheierea judecătoriei Cimișlia sediul Leova, din 06 august 2019, în care instanța a aplicat prevederile articolului supra indicat pentru toată perioada detenției până la data examinării plângerii și emiterii încheierii respective din 06 august 2019.

Încheierea respectivă a fost atacată cu recurs de către condamnat, care prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 15 octombrie 2019, a fost respins ca nefondat, astfel încheierea instanței de judecată din 06 august 2019 a rămas definitivă, prin urmare, este supusă executării obligatorii.

Instanța de recurs a menționat și faptul că prevederile art.473²⁻⁴ Cod de procedură penală cu privire la condițiile de detenție au intrat în vigoare la 01 ianuarie 2019. Instanța de recurs a susținut poziția instanței de fond ca fiind una corectă referitor la faptul că plângerea condamnatului Bîrca

Gheorghe cu privire la condițiile de detenție a fost depusă la data de 09 decembrie 2019 prin intermediul serviciului poștal, adică peste termenul de 6 luni de când au intrat în vigoare prevederile art.473²⁻⁴ Cod de procedură penală în cazul în care pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale pînă la data de 01 ianuarie 2019 deținerea acestuia în astfel de condiții a fost încetată.

Instanța de recurs a constatat că, plângerea condamnatului Bîrca Gheorghe a fost depusă și peste termenul de 6 luni de la ultima dată, și anume 10 noiembrie 2014, față de care condamnatul Bîrca Gheorghe are pretenții referitor la condițiile de detenție în calitate de prevenit.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs în anulare, de către condamnatul Bîrca Gheorghe, prin care manifestând dezacord cu soluția instanței de apel, acesta avînd pretenții referitor la condițiile de detenție în calitate de prevenit în Penitenciarul nr. 1-Taraclia, Penitenciarul nr. 3-Leova, Penitenciarul nr. 5-Cahul, Penitenciarul nr.13-Chișinău și Penitenciarul nr. 16-Pruncul. Solicită aplicarea prevederilor art.473⁴ alin.(6) Cod de procedură penală pentru termenul de detenție în arest preventiv și anume de la data de 25.03.2013 pînă la data de 26.05.2015.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

În conformitate cu art.452 alin.(1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate în art.401 alin.(1) pct.2) și 3) Cod de procedură penală și în numele acestora, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârilor judecătorești, după epuizarea căilor ordinare de atac.

În corespundere cu prevederile art.455 alin.(2) pct.7) Cod de procedură penală, cererea de recurs în anulare trebuie să cuprindă motivele recursului în anulare cu menționarea cazurilor prevăzute în art.453 Cod de procedură penală și argumentarea ilegalității hotărârii atacate.

Potrivit prevederilor art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise doar la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Prin urmare, dreptul de a declara recurs în anulare, poate fi exercitat numai în privința hotărârilor judecătorești prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau

de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, 5 Secțiunea I și Secțiunea II ale Codului de procedură penală – adică calea apelului și recursului ordinar.

Analizând dispozițiile legale expuse mai sus în raport cu speța dată, rezultă că, decizia instanței de apel prin care s-a dispus respingerea ca nefondat a recursului împotriva încheierii judecătorului de instrucție, referitor la condițiile de detenție, nu este susceptibilă de a fi atacată cu recurs în anulare.

Or, legislația procesuală penală nu prevede această cale de atac și astfel de hotărâri nu cad sub incidența celor prevăzute la art.452 alin.(1) Cod de procedură penală, ce pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție, prin urmare recursul declarat fiind inadmisibil.

Așadar, potrivit prevederilor art.art.455 alin.(2) pct.7), 453 Cod de procedură penală, instanța decide inadmisibilitatea recursului, întrucât acesta nu corespunde cerințelor de formă și conținut prevăzute la art.455 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. art. 432 alin. (1) - (2) pct. 1), 455-456 Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 23 iunie 2020, de către condamnatul *Bîrca Gheorghe XXXXX*, deoarece nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 05 martie 2021.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda